

DEMÀ
Josep Ramoneda

Salvador Cardús

Només una oportunitat

El *Full de ruta unitari del procés sobiranista català* acordat la setmana passada, a més del pronunciament favorable a la independència, recull dos compromisos bàsics que tots els partits signants hauran d'incloure en els seus programes. D'una banda, l'aposta per la regeneració democràtica. De l'altra, la voluntat de desenvolupar l'estat social amb l'argument que, com diu el text, "l'eix nacional i el social són indestriables". Certament, és un bon punt de partida per als partits que hauran de liderar de manera solidària, si el 27-S tenen majoria, el desafiament polític més gran imaginable que una nació es pot proposar: aconseguir un estat propi, de manera pacífica i democràtica, en un marc tan advers com l'espanyol.

ARA BÉ, CAL DEIXAR CLARA una qüestió tremendament rellevant a l'hora de decidir a qui votarem en la transcendental convocatòria del 27-S. I és aquesta: l'aprofundiment de la democràcia o el desenvolupament de l'estat social exigeixen una lluita constant que no es guanya d'una vegada per totes. Són objectius permanents, que a més demanaran noves respostes davant dels nous desafiaments que es presentaran al llarg del temps. En canvi, la independència política, disposar d'un estat, és un atribut que es té o no es té. Ni se'n pot tenir *una mica*, ni es pot decidir si *si* o si *no* a cada nova convocatòria electoral. I la nostra generació només tindrà aquesta oportunitat.

PER TANT, EN PRIMER LLOC, el 27-S caldrà decidir si volem la independència de Catalunya. I, ni que ho fem en el mateix gest, només en segon lloc, votarem quina orientació li donem. Agradí més o menys, incomodi poc o molt, la primera decisió és a sí o no, i amb caràcter quasi definitiu. I la segona l'anirem decidint en el marc del procés constituent participatiu que només s'iniciarà si el 27-S es voten, majoritàriament, partits compromesos amb la independència. I encara, esclar, cada vegada que anem a votar en la futura República catalana. Som més a prop del que mai hem estat d'aconseguir la independència, però si no ens en sortim és un horitzó que no sabem si tindrà una nova oportunitat. El més probable és que, després del fracàs, l'estat espanyol s'ocupi de fondre –ara sense miraments– el que queda de la nació catalana.

EN AQUEST SENTIT, els partits que anteposen els objectius socials a la independència, o que suggereixen que l'estat social avançat es pot aconseguir en les condicions polítiques actuals o, encara, que

CRISTINA CALDERER

.....
Sense la
independència,
seguirem
atrapats en
l'actual model
social que ni ens
satisfà ni ens
mereixem

asseguren que és possible iniciar un procés constituent o de reforma constitucional amb les majories actuals o futures a Espanya, haurien d'explicar com ho pensen aconseguir. I els votants d'aquests partits hauran de decidir si, per una vegada, la seva prioritat és una altra.

EN DEFINITIVA, PER BÉ que el full de ruta digui que l'eix nacional i el social són indestriables, cal recordar que el segon no s'acompleix automàticament amb la independència. La independència ens dóna una gran oportunitat per lluitar millor contra la desigualtat i avançar més ràpidament en la construcció d'un estat social consistent i sostenible. És a dir, la independència, per bé que no suficient, sí que és una condició prèvia i necessària. I cal tenir-ho present per no perdre de vista què va primer a l'hora de decidir el vot. Un cop siguem independents, podrem decidir el model de societat. Però si no en som, seguirem atrapats en l'actual model social que ni ens satisfà ni ens mereixem. Per això el 27-S caldrà tenir clares les prioritats. I tots els que volem fer un gran salt endavant en l'eix social ens haurem de decidir per apostar primer per la independència més que per un model social concret. Encara que només sigui per una vegada.